

עבודת ימי החורף

עוררו בשבוע שעבר את מעלת חודש חשון שהוא זמן של תחילת השנה. ובאמת שכך הוא ג"כ בהנהגה המציאותית אצלינו, שאע"פ שחודש תשרי הוא החודש הראשון בשנה, מכ"מ כל תקופת החגים והזמן הנלווה, עדיין אין השנה מתחילה כראוי. ורק בחשון מתחיל השנה בצורה מסודרת.

והנה חודש חשון הוא תחילת "זמן חורף", וכמו שהונהג אצלינו כבר דורות רבים (ויש לו שורש בראשונים) שהשנה מחולקת לזמן חורף וזמן קיץ, והזמן העיקרי בשנה הוא זמן חורף ואז הוא עיקר הבנין של השנה.

ואם הדברים אמורים בזמן חורף שבכל שנה יש אז ה' חודשים בזמן, על אחת כו"כ בשנה זו שהיא שנה מעוברת שיש בה ו' חדשים של עליה. וידוע שבישיבות לפני המלחמה היה מכונה חורף כזה "א גולדענע וינטער", חורף הזהב. (ולא רק בליטא, גם בחצרות חסידים מזכירים שכך היו אומרים לפני המלחמה בפולין, וכנראה שזה היה נוסח רווח אצל הציבור היהודי אז).

עוד ידוע מה שאמרו בדרך הלצה, על מנהגינו שבשנה מעוברת מוסיפים בתפילת ראש חודש עוד בקשה, "ולכפרת פשע". והיו אומרים בדרך צחות מ"ט נתקן נוסח כזה בשנה מעוברת עד סוף החורף, מפני שפשע הוא שלא לנצל חורף כזה.

וממור"ר הגר"ח קצבורג שליט"א שמעתי סיפור על אחת הישיבות לפני המלחמה שהמתמיד של הישיבה רקד בשמחת תורה בצורה לא רגילה, בשמחה עצומה. ושאלוהו מפני מה הוא שמח בצורה מופרזת כ"כ. וענה מפני שעוד מעט מתחיל החורף, והדרך שם היה שבעלי חנויות יוקרתיות חששו להשאיר חנותם בלילה ללא השגחה מפני פחד הגנבים, והיו לוקחים בחורי ישיבות שיישנו בלילה בחנות, והיו נועלים אותם מבחוץ, והיו בני הישיבות נשכרים במקום שינה, ובעלי החנויות בשמירה. ובימי החורף ברוסי' השמש שוקעת מוקדם מאד וזורחת מאוחר מאד, וכך היו בני הישיבות ננעלים בחנויות כ-15 שעות ברצף ועמלים בתורה, ואמר המתמיד הנ"ל שזכרון ימי החורף המתקרבים, הוא שמרקיד אותו בשמחה רבה כ"כ.

והנה כל זה הוא מצד המציאות הנהוגה אצלינו בימי החורף, אמנם יש בזה עוד ענין גדול מאד בעצם מהות הזמן.

ונפתח בשאלה, הן עברו עלינו שלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות. ולא היה זה רק מועדים בזמנם אלא היה פרק זמן ארוך שהיה בו מהלך של עבודה ועליה, ראשית אנו יוצאים ממצרים בחג הפסח, ומונים מ"ט ימים עד שאנו זוכים לקבל

עבודת ימי החורף

התורה. ואז יש ארבעים יום שהם המשך קבלת התורה, ובעונות נסתיימו ימים אלו בחטא העגל – י"ז בתמוז, ואז אנו עוברים עוד ארבעים יום, עד שאנו באים לעת רצון, ארבעים ימי ריצוי מר"ח אלול עד יו"כ שאז נמחל לנו החטא. ואח"כ אנחנו שמחים בשמחת הכפרה בחג הסוכות. נמצא שהיו ימים אלו ימי מהלך של עבודה ועליה.

וכן מצינו שימים אלו הם חטיבה אחת של זמן, בחנוכת בית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו. וכדפירש המלבי"ם ביחזקאל על המבואר שם בפסוקים שיהיה אז סדר קרבנות השונה מהמבואר בפרשת קרבנות שבתורה, וביאר המלבי"ם שם עפ"י סוגיית הגמ' דזה איירי בזמן חנוכת הבית השלישי לעת"ל, שתתחיל קודם הפסח (בכ"ג אדר יום שהתחיל בו שבעת ימי המילואים במדבר), ותמשך ברצף אחד עד שמחת תורה. והיינו שכל הימים האלו הם פרק זמן אחד וחטיבה אחת של עליה.

והנה נסתיימו הימים הקדושים האלו, ועוד לפנינו קרוב למחצית השנה עד שנזכה לשוב ולחוג את חג ה' בפסח. ויש להתבונן כי במבט שטחי נראה כי ימים אלו אינן בהם מהלך, וכי יתכן כדבר הזה. והם אמנם דודאי כל זמן כשר הוא לעמל התורה ותיקון המידות וקניית המעלות, וכש"כ בזמן ארוך ורצוף שאין בו שום הפרעה, אבל האם באמת יתכן מצב כזה זמן של עמל התורה ללא מהלך.

ושני דרכים יש לומר בזה⁸, שני דרכים שנראים במושכל ראשון כהפוכים זה מזה. הדרך הראשונה שימי החורף הם זמן היישום של כל המועדים שעברו עלינו. והדרך השנייה שימי החורף הם זמן ההכנה למועדים שיבואו עלינו.

ונרחיב את הדברים, הדרך הראשונה שזמן החורף הוא זמן היישום של המועדים שעברו עלינו. ויתכן לתפוס את זה במבט פשוט ובמשל מציאותי מהחיים, כאשר מחמת החגים טובים שעברו עלינו התרבו ההוצאות, ולפעמים כשנצרכים לקנות ואין אפשרות לשלם מיד נותנים צ"ק דהוי ל'אחרי החגים'. והנה כעת זמן החורף הגיע הזמן של 'אחרי החגים', ובהכרח לפרוע הצ"ק. וכמו"כ אנחנו חורגים בתשובה בימי הרחמים והסליחות, והתחייבנו לשנות דרכינו ולהיטיב מעללינו ומעשינו. וכעת הלא הוא זמן פירעון לקיים התחייבויותינו.

ואמנם ציור זה יש בו מימד מסוים של דיעבד, הן אמנם מעיקרא כשלא היה בידינו לשלם נאלצנו להשתמש בתשלום דהוי, אבל עתה בעל כרחינו משלמים אנו תשלום

---

⁸ הדברים מונחים בזכרוננו, וא"י מהו מקור שמועתי בזה.

עבודת ימי החורף

זה, ומוטב לנו אם לא היינו נצרכים לקיים התשלום. אמנם באמת כאן הוא ענין אחר לגמרי.

ונצייר לעצמינו בחור שהתאמץ למצוא שידוך המתאים לו, ומשנמצא כן השתדל למצוא חן בעיני המיועדת עד שנגמר השידול למזל"ט, והוא משתדל ששמחת אירוסיו יהיה על צד היותר טוב, וממשיך בדאגתו בכל התקופה עד החתונה, ובחתונה עצמה שיהיה הכל כראוי, וכן בכל ימי השבע ברכות. ויהי ביום השמיני מחרת שבעת ימי המשתה ויעזוב החתן דגן את אשתו וישוב לבית אביו ואמו כבראשונה. והנה לדאבון לב כבר נשמעו טרגדיות כגון אלו שבתכיפות כ"כ גדולה לשמחה כבר הופר שלום הבית. אמנם החתן דגן לא הופר שלום ביתו כלל, אלא שמענתו בפיו, כל המרחח הלז לא היתה אלא שנבוא לחתונה ולשבע ברכות כראוי, וכעת תם תפקידו והרי אנו שבים למקומינו כבתחילה. והרי כל מבין יאמר שזו טרגדיה גדולה הרבה יותר, שלא השלום בית הופר, אלא שכל עיקר מציאות הבית התבררה כלא היתה. כי אכן בודאי יש עסק גדול מזמן תחילת הנישואין, אבל הכל הוא לתכלית אחת שידורו אח"כ החתן והכלה יחדיו, ואי"ז קיום החיוב מכה הנישואין, אלא זה כל עיקר התכלית, והכל לא נעשה אלא לזה.

והנה יש ספרים (בעיקר כאלו המבוססים על תורת הנסתר, כהגר"ש פינקוס וצ"ל ועוד) שהעמידו קומת המועדים באופן זה, שפסח הוא זמן הלידה של עמ"י, ואח"כ במשך מ"ט יום עמ"י מתגדל עד שנעשה הוא לבר מצוה, גדול המצווה ועושה והוא מצווה במתן תורה במצוות התורה, ואח"כ בסוכות הוא זמן הנישואין, ככלה הנכנסת לחופה עמ"י נכנס בצילא דמהימנותא בסוכה. ואם אכן היו הימים האלו ימי נישואין, וכביכול זכינו לבוא בברית הנישואין עם הקב"ה האם יתכן שבגמר הימים האלו נפרד וישוב כ"א לביתו. ואדרבה, הלא כל עיקר התכלית לא היה שמחת הנישואין אלא החיים המשותפים יחד, וכנישואי התן וכלה. ונמצא שאי"ז זמן של דיעבד, שאנחנו מחוייבים לקיים הבטחותינו, אלא אדרבה כל התכלית של כל הזמן הזה לא היה אלא ימי החורף שהגענו אליהם עתה.

ואף אם נבאר עניינם וסדרם של המועדים בדרך אחרת, הא מיהא שאין משמעות זמן היישום בתורת תשלומים המחוייבים לאחר מעשה, אלא שכל העיקר לא היה אלא כשביל לבוא לתכלית זו.

ואולי יש מקום להעיר ולבאר לפי"ז הא דמבואר במתני' באחד בניסן ר"ה לרגלים, והמבואר בזה שיש שנה של רגלים וראש השנה של שנה זו הוא בניסן, ואם אכן נסתיימו ענייני המועדים בחודש תשרי ומשם ואילך הוא זמן ריק כביכול, א"כ אין

עבודת ימי החורף

בכלל שנה של רגלים, ומה שייד ראש השנה לרגלים. אלא כדברינו הנ"ל שתקופת החורף הוא המושך של זמן המועדים ואדרבה הוא המטרה וכו"ל, ונמצא ששנת הרגלים ממשיכה עד פסח הבעל"ט שאז מתחיל שנת רגלים חדשה. זהו ביאור הדרך הראשונה שימי החורף הם נמשכים אחר המועדים שהיו כבר.

והדרך השניה, שימי החורף הם הכנה לקראת המועדים העתידיים לבוא לטובה. והנה כמו כן הוא ג"כ בעבודת הארץ (שאינה נזהגת בשנה זו), שימי החורף הם ימי העבודה המרובה והמירחה בהרישת הקרקע וזריעתה, סיקול האבנים וזיבול הקרקע וכל שאר המורה המרובה שיש בגידול הצמחים. וזה התשתית והיסוד של כל הצמיחה והפריחה שבאה אח"כ.

והנה מצינו בתורה שהוקבלו המועדים למהלך צמיחת האילנות, פסח בחודש האביב, שבועות הוא חג הקציר וסוכות חג האסיף. והמבואר בזה שיש זמנים של שמחה בעבודת הקרקע, שמחה בחודש האביב ואח"כ בעת הקציר והשמחה הגדולה בעת האסיף. ואמנם מעת האסיף עד עת האביב עבודה רבה היא לחקלאי, ובמגפיו המגושמים מתבוסס הוא בקרקע הבוצית בשמירת הגידולים ובעבודתם כפי הנצרך. ואם יבוא אדם ויאמר שלא נחא לו בכל העבודה המלוכלכת הזו והוא יתעסק בעבודת הקרקע מחודש האביב ואילך, הלא נבין כי רק קוץ ודרדר יאסוף ולא יותר. וכמו"כ הוא בעבודה הרוחנית, הן המשלנו את פסח לזמן הלידה של עמ"י, אמנם ממה תבוא הלידה הזו, הלא מחודשי החורף שהם הירחי לידה, זהו זמן ההשקעה אשר מכח השקעה זו יצמחו ויעלו המועדים הבאים לקראתנו לשלום בימי הקיץ.

ושמעתי בזה בשם הגרש"ר הירש זצ"ל (ומצאתי חלק מהדברים בספרו במעגלי שנה במאמר למ"ו בשבט), דהנה מצוי אצל אה"ע כשרוצים לציין בלשון מליצית יום הולדת, אומרים שביום הזה מלאו לו כו"כ אביבים. ואמנם הלא השנה מורכבת מד' עונות, אביב וקיץ סתיו וחורף, ומכ"מ אין אומרים שמלאו לו כו"כ חורפים או סתוים, ואפי' לא שמלאו לו כו"כ קייצים אלא דוקא אביבים. והטעם בזה, כי התקופה היפה ביותר השנה היא האביב שהכל מלבלב וצומח ועדיין אין חום השמש מכביד, וע"כ כשרוצים לציין בצורה מליצית את השנה משתמשים בלשון אביב.

אמנם התורה הקודשה ברצותה לציין את זמן האיכות של ימי הבחרות שבהם האדם נמצא בשיא כוחו וצמיחתו כינתה התורה ימים אלו ימי חורפי, וכלשון הכתוב (איוב כ"ט, ג) כאשר הייתי בימי חרפי בסוד אלו-ה עלי אהלי. וביארו

עבודת ימי החורף

המפרשים² דחריפי הוא לשון חורף, שהוא זמן תחילת הזריעה וההשקעה הרבה לקראת הצמיחה שתבוא. הגוי אינו מוכן להשקיע ומיטב הזמן מצטייר אצלו באביב, אבל היהודי יודע כי סודו של האביב, הסיבה שהוא זוכה לסוד אלו-ה-ה באהלו הוא מכח ימי החורף, ימי הזריעה.

(ולפי"ז מבואר יותר ענין סמיכת גאולה לגאולה, סמיכת גאולת מרדכי ואסתר לגאולת מצרים, והרי אין הם סמוכים אלא בציון מועדיהם. אלא שמשנקבע פורים למועד של החורף הרי הוא חלק מכוונות ירחי הלידה של המועדים הבאים אחריו, והגאולה הזו היא מכוונות המיילדים את הגאולה הבאה לאחריה בחג המצות וא"כ בדין הוא להסמיכם זל"ז).

נמצינו למדים שני מהלכים בעבודת תקופת החורף, האחד שזהו תכלית עבודת המועדים שלפניו, והשני שזה זמן ההכנה למועדים שלאחריו. ולכא' נראים הדברים כסותרים. ואולי יש מקום לצרף שני הדברים יחד, דומן החורף הוא התכלית של תקופת המועדים שבשנה הקודמת וזה גופא התשתית והירחי לידה של המועדים שלאחריו. ונמצא שאף אם כל פסח מחדש הוא בגדר לידה, אי"ז לידה החוזרת על עצמה, אלא היא לידה מחודשת לפי מה שהוכן לה בירחי לידה שלפניה. ונמצא שיש בזה עליה הנבנית בכל שנה קומה על גבי קומה, כשתכלית המועדים של כל שנה הם הירחי לידה של השנה שלאחריה. אורח חיים למעלה למשכיל.

והנה במדרשי חז"ל מצינו דברים מופלאים בעניינא דשמיני עצרת, ואין אנו באים לדון למפרע על מה שזכינו לו, אלא לברר דברים נפלאים בחז"ל שמעמידים לנו כעת בתוך החורף את שמיני עצרת.

וז"ל הילקוט שמעוני סו"פ פנחס, אתה מוצא, כשם שעצרת של פסח רחוקה חמשים יום אף זאת היתה צריכה להיות רחוקה חמשים יום. ולמה היא סמוכה לחג, אמר רבי יהושע בן לוי משל למה הדבר דומה, למלך שהיו לו בנים הרבה, מהן נשואין במקום רחוק, ומהם נשואין במקום קרוב. כשהיה מבקשם, אותם שהיו נשואים במקום קרוב באין אצלו, וכשהיו מבקשין לילך ולחזור היו הולכין ובאין ומניחין. למה כך, שהדרך קרובה, וכל יום שהן מבקשין לילך היו הולכין ובאין. אבל אותן שהיו

² אי"ז מוסכם, ועיי"ש באב"ע בספורנו וברלב"ג.

³ ואחד החכמים שליט"א הביא דכן נמצא בספרי החכמים הבאים בסוד ה', שאחר הלידה דפסח והגדלות דשבועות מגיע חג הסוכות שהוא זמן הנישואין והוא זמן הזיווג, והלידה היא בפסח. והיינו דכל ימי החורף הם הירחי לידה לשנה הבאה, מכח הנישואין של השנה הקודמת. [ולקוצר השגתי איני אלא כמעתיק דבריו].

עבודת ימי החורף

נשואין במקום רחוק באין אצלו וכשהיו מבקשין לילך היה כובשן עוד יום אחד אצלו. כך, בפסח ימי הקיץ והן עולין בעצרת לירושלים אחר חמישים יום, אבל עכשיו אחר החג ימות הגשמים הן והדרכים מרחות, לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא עד שהן כאן יעשו את העצרת, הוי ביום השמיני עצרת. וכע"ז נמצא ג"כ בפסיקתא דר' כהנא, ושם באו הדברים על המקראות דפרשת אמור. א"ר יהוש' בן לוי ראוייה היתה עצרת של חג להיות רחוקה חמישים יום. מושלו מושל למה הדבר דומה למלך שהיו לו בנות נשואות במקום קרוב, ובנות נשואות במקום רחוק, אלו שנשואות במקום קרוב אית ביומא דיזלון וייתון, ואלו שהן במקום רחוק לית ביומא דיזלון וייתון, אמר המלך אני ואתם נשמה יום אחד. כך בפסח על ידי שישאל יוצאין מן החורף לקיץ ואינה מרחות דרכים קשה, לפיכך היא רחוקה ממנו חמישים יום, דאית ביומא דיזלון וייתון. אבל בחג על ידי שישאל נכנסין מן הקיץ לחורף ומרחות דרכים קשה, לפיכך אינה רחוקה ממנו חמישים דלית ביומא דאזלון וייתון. אמר הקב"ה אני ואתם נשמה יום אחד, לפיכך צריך לומר ביום השמיני עצרת תהיה לכם.

והמבואר בזה דבר חדש, שהיה ראוי שיהיה שמיני עצרת בחודש כסלו, חמישים יום אחר סוכות, ומה שאינו כך הוא מתוך רחמי ה' עלינו מפני הקושי לעלות לרגל בימי החורף, ולכן הקב"ה מעכבינו יום אחד אחר סוכות שאז נחוג עימו את החג. וכמו המלך המשלים את ביקורי בנו וביתו המתגוררים בריחוק מקום במה שהם מתעכבים בביקורם לזמן ארוך יותר מהבנים הסמוכים.

והדברים צ"ב טובא, חדא בעיקר מעם קביעת המועד, הא בכל המועדים יש להם מעם לחוג בהם, ואיזה סיבה ומעם יש שנחוג בימי החורף חמישים יום אחר הסוכות. ועוד תמוה, אם אכן יש ענין בכסלו שהוא סיבה לחג ומועד דוקא אז נ' יום אחר הסוכות, א"כ איך אפשר להשלים חג זה במה שמתעכבים יום אחד אחר הסוכות לחוג אז במקומו.

עוד יש לעיין שהוא כסותר לדברי חז"ל הידועים לנו (ונמצאים גם במדרש שם בהמשך) שבחג הסוכות יש שייכות מסוימת בשמחה גם לאוה"ע שאנו מקריבים עבורם ולזכותם קרבנות, ואומר הקב"ה בואו אני ואתם נשמה יחד, וזהו יום שמ"ע המיוחד לנו עם הקב"ה. ואף דמצינו מדרשי חז"ל סותרים, אבל כאן נראים הדברים שונים זמ"ז בתכלית, דלפי המבואר השתא עיקר עניינו של שמ"ע הוא מחמת הימים שלפניו, ולפי דברי המדרש שהבאנו לעיל אדרבה עיקר סיבת החג אינו בסמיכות לסוכות. וצ"ב.

עבודת ימי החורף

עוד מצינו בפסיקתא שם דברים מהודשים, ר' יודן בשם ר' יצחק כל זמן שישראל מעצרים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הקב"ה עוצר שכירתו עמם, ומה טעמא נעצרה נא אותך ונעשה לפניך גדי עזים. ר' חגי בשם ר' יצחק, כל זמן שישראל מקווין בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הקב"ה מקוה שכירתו עמם, ומה טעמא קוה קויתיה ה' ויט אלי וגו'. והיינו דהמדרש בא לבאר לשון הפסוק עצרת תהיה לכם, ומבאר ר' יודן דכל זמן שישראל מתעכבים בבתי כנסיות הקב"ה מתעכב עמם. והיינו דכביכול נסתים כבר זמן המועד בסיום הסוכות ואין סיבה לחוג יום נוסף, אלא שסיבת החג הוא מעמ"י, דכיון שעמ"י מתעכבים עוד יום אחד, לכך הקב"ה מתעכב עמם. והדברים מופלאים.

עוד מצינו שם במדרש, א"ר אלכסנדר, למלך שבאת לו שמחה, וכל שבעת ימי המשתה מטרונא מרמזת לבני פלטין ואומרת להם עד שהמלך עסוק באלרויאי שלו שאלו צורכיכם, וכיון שלא הבינו כבשה להם מטרונא עוד יום אחד. כך כל שבעת ימי החג התורה מרמזת לישראל ואמרת להם שאלו מה' מטר, תדע לך שהוא כן בשיני ונסכיהם, בשישי ונסכיה, בשביעי כמשפטם, מם יוד מם, מים. מכאן לנסוך המים מן התורה בחג. וכיון שלא התבוננו כבשה להם התורה עוד יום אחד, לפיכך צריך הכתוב לומר ביום השמיני.

ולכא"ו בני פלטין הם הצודקים בהנהגתם, שהרי הם ימי שמחה של המלך ולכן הם עוזבים כל ענייניהם וטרוותיהם האישיות ועוסקים בשמחתו של המלך. (וכעין שהקב"ה משתבח בבנ"י דמשתכחין בצרה דילהון ועסקין בחדוותא דילי). וצ"ב מפני מה טוענת המטרונא דזה זמן לבקש בקשות מהמלך. ועוד צ"ב דמבאר מדברי המדרש דמכיון שעם ישראל לא מנצלים את חג הסוכות לכן הוסיפה התורה עוד יום נוסף שהוא יום תפילה. ואמנם לא מצינו שינהגו להרבות בתפילה ביום הזה יותר משאר סוכות, ועוד צל"ע מפני מה בכל שנה מחדש כביכול אין די בחג הסוכות ונצרך להוסיף עוד יום לבקשות, וכביכול אין די בכל הבקשות וצריך להוסיף תמיד בבקשה ביום המיוחד לזה.

והנראה כוונת הדברים עפ"י מה שנתבאר בתחילה, דתכלית כל המועדים והרגלים הם להגיע לזה של "אני ואתם נשמה יחד", וזהו ענין ימי החורף שנהיה דבוקים בקב"ה, וכשם שתכלית הנישואין הם לדור יחד, כן תכלית המועדים שנדור אנו יחד עם הקב"ה. עד שהיה מקום שיהי' חג מיוחד, כשם שיש חג הקציר ויש חג האסיף יהי' כמו"כ חג החורף, וענינו של חג הוא לשמוח במציאות הזו של אני ואתם נחיה יחד. אלא שהקב"ה ריחם על ישראל והסמיך חג זה לחג הסוכות, ולא השתנה בזה

עבודת ימי החורף

עניינו של יום, אלא שאנו חוגגים את חג החורף מיד אחר סוכות, ומהו עניינו של חג, אני ואתם נשמח ביחד⁷.

ומעתה דברי המדרש בטעמו הנוסף, דשמ"ע נובע מתוך חג הסוכות שהקב"ה מבקש להתייחד עימנו אחר שאוה"ע היו שותפים עימנו בימי הסוכות, אין מהלך זה שונה כ"כ מהמהלך הקודם, דעכ"פ עניינו של יום הוא להעמיד ולחקוק את ה"אני ואתם יחד", רק שלטעם הראשון ימי הסוכות הם הגורמים לתקופת החורף להיות תקופת "אני ואתם" וזה מקור השמ"ע שהוא חג "אני ואתם יחד". ולדרך השני ימי הסוכות מצ"ע הם סיבה לחוג את האני ואתם.

ויבואר ג"כ רוח דברי המדרש לומר ששמח"ת כביכול אינו אלא מכוחינו שאנו מתעכבים בבתי כנסיות וממילא הקב"ה מתעכב עימנו, דהלא זהו כל ענין הימים האלו אני ואתם ביחד, וא"כ אף בנו זה תלוי, הם ביום שמ"ע והן בכל ימי החורף, אם אנחנו נהיה עם הקב"ה הוא יהי' איתנו, והלא זוהי התכלית שנהיה יחד, עד שהימצאות הקב"ה תלויה בנו.

וזה ג"כ מה שרומזת המטרוניתא לבני פלטרין, בודאי ימי שמחת המלך אינם זמן לבקש בקשות סתמא, אבל יש בקשה אחת שדוקא אז שייכת, "אני ואתם יחד", להשאר קשורים וממוכים על שולחנו של מלך, וע"ז נוסף יום המיוחד לזה דוקא, ואכן אין הוספה של תפילות ביום הזה, אלא שכל עניינו ומהותו של יום הוא הבקשה למצב של "אני ואתם יחד".

יעזרינו השי"ת שבכל ימי החורף הבעל"ט זמן תכלית המועדים נזכה להיות "אני ואתם יחד", ויהיה זה הכנה דרבה למועדים ולרגלים הבאים לקראתינו לטובה.

---

⁷ שורש הדברים וההגדרה הנפלאה "חג החורף" למדתי מכתבי הגרש"ר הירש זצ"ל במעגלי שנה ח"א מאמר א' לחודש חשון.